Qorti tal-Magistrati (Ghawdex)
Gurisdizzjoni Superjuri
Sezzjoni Generali

Magistrat Dr Joanne Vella Cuschieri B.A., Mag. Jur. (Eur. Law.) LL.D.

Illum, it-Tlieta, 16 ta' April 2019

Rikors Guramentat numru:- 82/2016JVC

Carmen Vella kemm f'isimha proprju kif ukoll ghan-nom ta' binha Saviour Vella, attwalment imsiefer, u dana kif awtorizzata bis-sahha ta' prokura generali

vs

Joseph Vella u b'digriet tad-19 ta' April 2018, il-gudizzju gie trasfuz minn fuq isem Joseph Vella ghal fuq isem Antonia Vella, George Vella u Christian John Vella

Il-Qorti;

Rat ir-rikors guramentat fejn l-attrici ppremettiet:

1. Illi l-atturi huma possessuri ta' porzjon art maghruf bhala "Tal-Buskett" fi Triq Dahlet Qorrot, Nadur, Ghawdex, bil-kejl ta cirka elfejn u sitta u hamsin metri kwadri (2,056m.k.), liema art tinsab

murija fuq il-pjanta Dokument B;

2. Illi ricentement, u cioe' fl-ewwel jiem ta' Settembru 2016, l-intimat ha f'idejh il-pussess ta' parti minn din l-art, u beda jaghmel xi xoghlijiet fiha nkluz billi wahhal fiha ghadd ta' kanen u travi tal-hadid, pogga fiha ammont ta' siment, waqqa' parti mill-hajt tas-sejjiegh li kien jiccirkonda din ir-raba', kif ukoll wahhal gate bil-katnazz f'din il-parti mwaqqa' tal-hajt tas-sejjiegh, u anki pogga xi basktijiet taz-zibel gewwa l-istess art.

3. Illi b'dan il-mod, il-konvenut ha f'idejh il-pussess ta' din il-parti ta' l-art posseduta mill-atturi, bil-konsegwenza li l-atturi ma jistghux iktar igawduha.

4. Illi ghalhekk dan l-agir tal-konvenut qed jikkostitwixxi spoll vjolenti u klandestin ghad-dannu ta' l-atturi li jridu li dan l-ispoll jigi spurgat minghajr dewmien.

5. Illi dan ir-rikors qed jigi kkonfermat mill-attrici Carmen Vella li ghandha konoxxenza vera u proprja tal-fatti li taw lok ghal din il-kawza.

Talbet lil dina l-Onorabbli Qorti:

(i) Tiddikjara illi l-konvenut ikkommetta spoll vjolenti u klandestin ghad-dannu ta' l-atturi meta ha f'idejh parti mill-porzjon art

maghrufa bhala "Tal-Buskett" fi Triq Dahlet Qorrot, Nadur, Ghawdex, bil-kejl ta cirka elfejn u sitta u hamsin metri kwadri (2,056m.k.), liema art tinsab murija fuq il-pjanta Dokument A, u dana meta wahhal fiha ghadd ta' kanen u travi tal-hadid, pogga fiha ammont ta' siment, waqqa' parti mill-hajt tas-sejjiegh li kien jiccirkonda din ir-raba', kif ukoll wahhal gate bil-katnazz f'din il-parti mwaqqa' tal-hajt tas-sejjiegh, u anki pogga xi basktijiet taz-zibel gewwa l-istess art.

(ii) Tikkundanna lill-konvenut sabiex fi zmien qasir u perentorju li jigi lilu prefiss jisporga l-ispoll minnu kommess u jerga' jirripristina l-art ghall-istat li kienet qabel twettaq l-ispoll, u jhalliha a libera disposizzjoni ta' l-atturi;

(iii) Fin-nuqqas li jottempora ruhu ma' dik l-ordni tawtorizza lill-atturi jaghmlu x-xoghlijiet necessarji huma a spejjez tal-konvenut.

Bl-ispejjez kollha nkluzi dawk ta' l-ittra ufficjali pprezentata f'20 ta' Settembru 2016 u bl-ingunzjoni tal-konvenut minn issa ghas-subizzjoni.

Rat ir-risposta guramentata tal-konvenut illi eccepixxa:

1. Illi ma jezistux l-estremi rikjesti mil-ligi sabiex tirnexxi kawza ta' spoll u fil-fatt it-tliet elementi li jikkostitwixxu din l-azzjoni huma mankanti u kwindi din l-azzjoni ma tistax tirnexxi;

2. Illi ghalhekk it-talbiet tal-atturi huma totalment infondati fil-fatt u fid-dritt kif ser jirrizulta dettaljatament waqt is-smiegh tal-kawza u ghalhekk ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra l-istess atturi.

3. Salvi eccezzjonijiet ulterjuri fil-fatt u fid-dritt.

4. B'riferenza ghall-hames (5) paragrafi tar-rikors guramentat, l-esponenti jissenjala li dak allegat f'dawn il-paragrafi assolutament mhuwiex minnu u ghalhekk dawn qeghdin jigu kontestati fl-interita' taghhom.

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-ittra ufficjali numru 492/2016 datata hamsa (5) ta' Ottubru 2016 spedita lir-rikorrenti.

Rat ix-xhieda, affidavits, rapporti mal-pulizija, ritratti, kontro-ezamijiet u l-provi kollha esebiti fl-atti;

Rat li permezz tal-verbal datat 4 ta' Mejju, 2017 gia ordnat li l-provi fil-kawza odjerna jservu wkoll bhala prova fil-kawza 97/2016;

Rat illi permezz tal-verbal datat 23 ta' Jannar, 2019 il-partijiet iddikjaraw il-provi taghhom maghluqa u l-kawza giet differita ghal-lum ghad-decizjoni.

Rat is-sottomissjonijiet esebiti fl-atti.

Rat l-atti kollha.

Ikkunsidrat

Illi din hija kawza ta' spoll fejn l-atturi Carmen Vella u binha Saviour Vella qed jallegaw li sa Settembru, 2016 huma kellhom il-pussess ta' art maghrufa bhala 'Tal-Buskett' fi Triq Dahlet Qorrot, Nadur, Ghawdex liema art jew ahjar raba' tinsab indikata bil-kulur ahmar fuq is-'site-plan' esebita a fol. 7. Isostnu wkoll li l-konvenut Joseph Vella (li jigi hu r-ragel tal-attrici Valent Vella llum mejjet) fil-bidu ta' Settembru, 2016 ghamel xi atti f'din l-ghalqa fosthom dahhal xi xkejjer u wahhal xi ghadd ta' kanen u travi tal-hadid, pogga xi siment, waqqa' partijiet mill-hajt tas-sejjiegh u wahhal gate bil-katnazz fil-parti li tlaqqa' l-hajt tas-sejjiegh. L-atturi ghalhekk isostnu li b'dawn l-atti l-konvenut Joseph Vella ikkommetta spoll vjolenti u klandestin fil-konfront taghhom.

Illi da parti tieghu Joseph Vella jichad li huwa ghamel dawn l-atti b'mod klandestin anzi jinsisti li fl-ewwel lok bhala ko-proprjetarju tal-art flimkien ma' hutu l-ohra w'anki l-atturi (bhala eredi tal-eredita' ta' Valent Vella) ghandu kull dritt li jidhol u jaghmel uzu mill-proprjeta' in kwistjoni u fit-tieni lok isostni li ma jissussistux l-elementi tal-ispoll. Jirrizulta li fil-mori l-linja principali difensjonali tieghu kienet illi dak li Joseph Vella wettaq fir-raba' in kwistjoni huwa ghamlu sahansitra bi ftehim mal-attrici Carmen Vella u li dawn ix-xoghlijiet saru bejn Mejju 2016 u Lulju, 2016.

Jirrizulta wkoll li konsegwentement ghall-intavolar tal-kawza ta' spoll odjerna li ggib id-data tas-7 ta' Ottubru, 2016, nhar id-9 ta' Novembru, 2016 l-atturi odjerni regghu prezentaw kawza ohra ta' allegat spoll vjolenti u klandestin kontra l-konvenut Joseph Vella (liema kawza ggib in-numru 97/2016 u li qed tigi deciza wkoll minn din il-Qorti llum 16 ta' April, 2019) fejn komplew jallegaw li ghal nofs Ottubru 2016 il-konvenut Joseph Vella ghamel azzjoni ulterjuri ta' spoll fil-konfront taghhom fl-istess proprjeta' u dana billi jallegaw li qasam ir-raba' permezz ta' xibka tal-fildiferru mal-hadid li gia kien wahhal qabel.

Ghal darb'ohra, apparti eccezzjonijiet preliminari li gew sorvolati, il-konvenut Joseph Vella f'dik il-kawza wkoll eccepixxa li l-kawza ta' spoll bin-numru 97/2016 ma tistax tirnexxi stante li l-elementi kollha rikjesti li jkunu sodisfatti f'kawza ta' spoll ma jissussistux.

Illi fic-cirkustanzi in vista li l-kawza bin-numru 82/2016 odjerna tallega spoll li allegatament sar qabel dak ta' nofs Ottubru, 2016 jehtieg ghalhekk li din il-Qorti fl-ewwel lok tanalizza u tiddeciedi l-kawza odjerna qabel dik bin-numru 97/2016. Fil-fatt fil-kawza bin-numru 97/2016 kien hemm anki qbil bejn il-partijiet li l-provi fil-kaz odjern kellhom ukoll iservu bhala prova f'dik il-kawza.

Bazi legali:

Illi l-elementi fil-kawza ta' spoll jirrizultaw mill-artikolu 535 (1) tal-Kodici Civili li jaqra kif isegwi:

"Jekk persuna tigi, bil-vjolenza jew bil-mohbi, imnezzgha mill-pussess, ta' liema xorta jkun, jew mid-detenzjoni ta' haga mobbli jew immobbli, hija tista', fi zmien xahrejn mill-ispoll titlob, b'azzjoni kontra l-awtur ta' spoll, li terga' tigi mqieghda f'dak il-pussess jew f'dik id-detenzjoni, kif jinghad fl-Artikolu 791 tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili."

Illi skont l-artikolu 535 tal-Kap 16 l-azzjoni ta' spoll vjolenti ghandha bhala elementi kostituttivi taghha tliet fatturi: il-pussess ***(possedisse),*** l-att spoljattiv ***(spoliatum fuisse)*** u dan l-att sar fi zmien xahrejn qabel ma giet intavolata l-azzjoni ***(infra bimestre deduxisse).***

Illi l-awtur **Emidio Pacifici Mazzoni** fil-Volum III, Sezzjoni 52 iddefinixxa l-azzjoni ta' spoll vjolenti bhala '*qualunque atto arbitrario che per forza privata si compia contro la volontarieta' dello spogliato*'. [1]

L-*actio spolii* hija radikata fuq l-esigenza ta' utilita' socjali, intiza sabiex tkun estiza l-protezzjoni lil kwalunkwe pussess u jigi mpedut lic-cittadin privat milli jiehu l-gustizzja f'idejh, b'dan li l-fini taghha huwa dak li jigi restawrat l-istat tal-pussess li jkun gie skonvolt jew turbat. Din l-azzjoni ghandha l-iskop li tassigura li jigi ripristinat l-ordni socjali li l-persuna li tkun vjolentement spussessata tigi qabel xejn reintegrata fil-pussess taghha: *Spoliatur ante omnia restituendum*. L-artikolu tal-ligi li jikkontempla din l-azzjoni huwa ta' ordni pubbliku u huwa nerenti ghall-fatt ta' min b'awtorita' privata jaghmel ghad-dannu ta' terza persuna att li, ghalkemm jista' jkollu dritt ghalih, ma jkunx jista' jezercitah minghajr

[1] Emanuel Falzon et -vs- Michael Vella et deciza nhar il-10 ta' Ottubru 2011.

l-intervent tal-Qrati.[2]

Illi huwa magħruf ukoll li f'kawzi simili, l-indagini tal-Qorti ghandha tkun limitata sew. Fil-kawza fl-ismijiet Delia vs Schembri (deciza mill-Prim' Awla fl- 4 ta' Frar 1958) gie ritenut illi:

'L-azzjoni ta' spoll isservi biex tipprotegi l-pussess, ikun x'ikun, li jigi vjolentement jew okkultament mehud minghand il-possessur jew detentur, u gie deciz kemm-il darba li tapplika wkoll ghat-tutela tal-kwazi pussess tad-drittijiet legali, u hija nerenti ghall-fatt ta' min b'awtorita' privata jaghmel ghad-dannu ta' terza persuna att li ghalkemm jista' jkollu dritt ghalih ma jistax jezzercitah minghajr intervent tal-Qorti.'

Illi fi kliem Pacifici Mazzoni spoll vjolent huwa "qualunque atto arbitrario che per forza privata si compia contro la volontarieta' dello spogliato". (Vol III Sez. 52).

Illi fil-kawza Margherita Fenech vs Pawla Zammit (deciza fit-12 ta' April 1958) jinghad illi:

'L-actio spolii hija radikata pjuttost fuq l-esigenzi ta' utilita' socjali milli fuq il-principju assolut ta' gustizzja hija eminentement intiza l-protezzjoni ta' kwalunkwe pussess u jigi mpedut lic-cittadin privat li jiehu l-ligi f'idejh; b'mod li l-fini taghha huwa dak li jigi restawrat l-istat tal-pussess li jkun gie skonvolt jew turbat.'

Illi kif ukoll gie ritenut:

'Kif kellha okkazzjoni tesprimi ruhha l-Onorabbli Qorti tal-Appell, l-indagini li

---

[2] *Ara Vol.XLII.II.973; Vol.LXXXII.II.79 u 500.*

trid issir hija wahda limitatissima, rigoruza u skarna u ma tinsab f'ebda legislazzjoni ohra u kompliet tghid illi ghalhekk indaginijiet ibbazati fuq x'jghidu u ma jghidux gguristi u awturi Franccizi u Taljani huma gal kollox irrilevanti u inapplikabbli fil-kuntest tal-ordinament gguridiku taghna'(Cardona vs Tabone, Appel Civili, deciza fid-9 ta' Marzu 1992).

Konformament, gie ritenut ghar-rigward tal-element tal-pussess li:

'All'attore in reintegrazione e' sufficiente per la sua azione un possesso qualunque o detenzione ..'[3]

Il-pussess li tirrikjedi l-ligi fl-ispoljat ghall-fini tal-azzjoni tar-reintegrazzjoni huwa kwalunkwe pussess 'materiale' u 'di fatto[4]'*:*

Spoll vjolent u abbusiv:

'jikkonsisti fi kwalunkwe att arbitrarju li mar proprio jmur kontra l-persuna spoljata'[5]

u

'neanche e' permesso in queste cause di spoglio di investigare la natura del possesso presso lo spogliato, se esso lo sia animo dominii o no perche' la legge non richiede che un possesso materiale di fatto.'[6]

Ghalhekk pussess kwalunkwe, anki purament materjali u *di fatto*, anke qasir hafna u sahansitra momentanju huwa sufficjenti, basta jkun

---

[3] Ara *Camilleri v Agius P A.20/10/1882.*
[4] *Ara Vol.XXXVII.I.280.*
[5] *Ara Vol.XLI.II.1133.*
[6] *Ara Vol.X-556;Vol.LXXXIII.II.76;Vol.XXXVII.I.28; Vol.XXXII.II.49.*

univoku u ma jkunx bazat fuq mera tolleranza.[7]

Illi dwar it-terminu ta' xahrejn fil-kawza deciza mill-Onorabbli Qorti tal-Appell fl-ismijiet Trevor Arends et vs. Veronica Mizzi deciza nhar il-11 ta' Jannar, 2013 dik il-Qorti ddikjarat kif isegwi:

'dan it-terminu ta' xahrejn huwa element, li kif gie deciz kemm-il darba, ghandu jigi pruvat mill-attur. Ir-rekwizit li l-azzjoni ta' spoll ghandha ssir fi zmien xahrejn mill-allegat spoll huwa rekwizit essenzjali li johrog mill-artikolu tal-ligi stess u l-gudikant ghandu jkun sodisfatt li dan jissussisti ndipendentement minn jekk jitqajjimx fl-eccezzjonijiet jew le.'

Il-Prim' Awla tal-Qorti C□ivili (Imh. N. Cuschieri) f'Alfred Paul Farrugia nomine v. Peter Paul Cutajar, (13.02.2004) irriteniet illi:

"Dan huwa terminu ta' dekadenza estintiva tal-azzjoni ta' spoll fis-sens li jekk ma jigix pruvat li l-azzjoni saret fi zmien xahrejn mid-data tal-att spoljattiv allura l-azzjoni ta' spoll privileggjat ma tistax treggi."

Aktar specifikatament f'Georgina Borg v. Errol Cassar et (21.10.2002) il-Prim' Awla (Imh. Ph. Sciberras) dwar it-terminu ta' xahrejn f'azzjoni ta' spoll qalet hekk:

'Huwa veru li dan il-punt ma giex formalment eccepit, kif normalment u guridikament wiehed kien jistenna in bazi ghal dak provdut fl-Artikolu 728 tal-Kap 12. B'danakollu 'it-terminu ta' xahrejn li fih l-attur irid jiddeduci l-pretensjoni tieghu huwa element essenzjali ta' din l- azzjoni li jehtieg li jigi

[7] *Ara Vol.XXXII.II.642; Vol.LXXXIII.II.79.*

konkludentement pruvat mill-attur. Prova li trid issir f'kull kaz ta' din ix- xorta imma li ssir sine qua non meta l-parti konvenuta teccepixxi bhal dan il-kaz il-preskrizzjoni taghha bid-dekors tal-perjodu estentiv ta' xahrejn'. (MichelAngelo Fenech nomine v. Alfred Camilleri, Prim' Awla, Qorti C□ivili, per Imh. Said Pullicino, 22 ta' Frar 1992).

Mertu:

Infra Bimestre:

Illi wara li din il-qorti semghet u regghet qrat kelma b'kelma x-xhieda kollha u l-provi kollha mressqa fl-atti tqis li ghandha mill-ewwel tanalizza l-element tal-*infra bimestre deduxisse* hux sodisfatt fil-kawza odjerna u dan stante li l-provi dwar dan il-punt huma kompletament opposti fl-atti.

Illi jirrizulta fil-fatt mill-atti li artijiet f'komproprjeta' bejn l-atturi, il-konvenut Joseph Vella u hutu maghrufa bhala 'Tal-Buskett' fi Triq Dahlet Qorrot, Nadur, Ghawdex hemm tnejn, wahda maghrufa bhala l-habel ta' isfel u l-ohra bhala l-habel ta' fuq. Jirrizulta lill-Qorti li fuq l-art maghrufa jew imsejha bhala l-habel ta' isfel ma hemmx kontestazzjoni bejn il-partijiet li din hija fil-pussess tal-atturi jew xi hadd minnhom filwaqt li l-kontestazzjoni fil-kawza odjerna hija dwar il-pussess tal-art maghrufa jew imsejha bhala l-habel ta' fuq u li jigi aktar 'il gewwa.

Illi mill-bosta xhieda li din il-Qorti semghet u rat fl-atti jirrizulta li mhux kontestat li sa Mejju, 2016 l-atturi Carmen Vella u binha Saviour Vella (li nzerta kien jinsab Malta ghall-perjodu ta' erba' xhur ghalkemm ilu jghix fl-Amerika sa mis sena 2000) hasdu z-zargha li kienet saret minnhom jew almenu minn Carmen Vella b'ghajnuna ta' terzi fil-habel raba' in kwistjoni lura f'Ottubru, 2015. Din ingabret bhala balal tat-tiben u l-istess attur Saviour John Vella jikkonferma fil-kontro-ezami tieghu li sal-ahhar ta' Mejju, 2016 ir-raba' kienet tbattlet mit-tiben. Minn Gunju 2016 'il quddiem l-allegat pussess tar-raba' in kwistjoni da parti tal-atturi huwa sostnut biss mix-xhieda tal-attrici Carmen Vella li tghid li hija kienet tghaddi bil-mixi minn hdejn ir-raba' u xejn aktar. Jirrizulta li min-naha l-ohra l-attur Saviour Borg Vella siefer lura lejn l-Amerika f'Gunju 2016 filwaqt li x-xhieda l-ohra mressqa mill-attrici lkoll jirrizulta li kienu msefrin w'ghalhekk iz-zmien tal-allegat spoll imsemmi minnhom cioe' l-bidu ta' Settembru, 2016 fl-affidavit u l-kontro-ezami taghhom ((ara fost ohrajn ix-xhieda ta' Saviour John Vella (fol. 27 u 338), Frank Vella (fol. 39 u 353) xhieda ta' Angelo Vella fol. 39 u 175)), ilkoll jikkonfermaw li dan qalitulhom Carmen Vella u mhux ghaliex ikkonfermawh huma stess b'ghajnejhom.

Illi da parti tieghu l-konvenut Joseph Vella in sostenn tat-tezi tieghu li x-xoghlijiet li minnhom jilmentaw l-atturi saru bejn l-ahhar ta' Mejju 2016 u Lulju, 2016 huwa jressaq ix-xhieda tieghu stess (qabel ma sfortuntament gie nieqes fil-mori tal-kawza), ta' martu Antonia Vella u ta' oht martu Maria Portelli, fost ohrajn, li lkoll ikkonfermaw kemm fl-affidavits taghhom kif ukoll fil-kontro-ezamijiet estensivi li sarulhom li x-xoghlijiet fir-raba' in kwistjoni fosthom il-garr ta' demel ghal gor-raba

mghottija f'boroz suwed, twahhil ta' kanen u travi tal-hadid, twaqqiegh ta' hitan u twahhil tax-xatba, il-konvenut Joseph Vella bdihom fl-ahhar ta' Mejju 2016 u dawn kienu kollha lesti f'Lulju, 2016. Dan huwa wkoll korroborat minn xhieda ohra bhal Mario Portelli (ara fol. 280 et seq) li kkonferma li fis-Sajf tas-sena 2016 u sa minn Mejju Joseph Vella kien gia qed ipoggi xi demel fir-raba' in kwistjoni u wkoll minn Mary Ann Curmi li kkonfermat in kontro-ezami li sa minn xi sentejn qabel ix-xhieda taghha li ggib id-data tat-22 ta' Marzu, 2018 hija ndunat bi bdil fir-raba' in kwistjoni ghalkemm ma kinitx taf min kien qed jaghmel jew ghalfejn sehh il-bdil (ara fol. 315 fejn tghid li kienet gibdet l-attenzjoni ta' Carmen Vella l-attrici meta din talbitha taghmel affidavit illi hija kienet innutat 'pattern' differenti).

Illi min-naha l-ohra rrizulta wkoll mill-provi mressqa fl-atti li l-atturi, partikolarment Carmen Vella (stante li l-attur l-iehor binha kien ikun imsiefer) kienu jahdmu f'din ir-raba' partikolari massimu ta' sitt darbiet f'sena, f'Ottubru meta tinharat u tigi mizrugha r-raba, f'okkazzjoni ohra wara sabiex tinghata xi medicina u f'Mejju sabiex din tinhasad. Il-Qorti tqis li fl-atti gie ampjament ippruvat li bejn il-perjodu ta' Mejju sa Ottubru meta terga' taghmel l-ewwel xita u jkun imiss il-hsad, l-attrici ta' kull sena ma kinitx tersaq jew taghmel xi tip ta' uzu minn din ir-raba'.

Illi ghalhekk din il-Qorti mill-atti hija rinfaccjata bil-verzjoni tal-attrici Carmen Vella li skont hi l-atti spoljattivi sehhew fil-bidu ta' Settembru 2016 ghaliex hi rathom dakinhar u bil-verzjoni kompletament differenti tal-konvenut u l-bosta xhieda mressqa minnu li xoghlijiet allegatament spoljattivi bdew isiru sahansitra mill-ahhar ta' Mejju 2016 'il quddiem

b'dana li sahansitra sa Lulju, 2016 ix-xatba li taghlaq l-access ghar-raba in kwistjoni bil-vetturi (ara l-kontro-ezami ta' Antonia Vella a fol. 355 et seq) kienet zgur lesta sa Awissu jekk mhux f'Lulju (ara fol. 372).

Illi mill-gurisprudenza hawn fuq ikkwotata jirrizulta li jinkombi fuq l-atturi (li qed jallegaw l-ispoll) li jippruvaw sal-grad rikjest mil-ligi lil din il-Qorti il-mument li sehh l-att spoljattiv ilmentat minnhom (u mhux meta huma ndunaw bih) izda l-Qorti fil-kawza odjerna tqis li l-atturi ma rnexxielhomx iressqu prova sodisfacenti li dan l-att spoljattiv sehh meta jsostnu huma u cioe' f'Settembru, 2016. Anzi mill-atti jirrizulta li probabbilment dawn l-atti sehhew bejn l-ahhar ta' Mejju, 2016 u Lulju, 2016. Stante li l-kawza odjerna giet intavolata quddiem din il-Qorti nhar is-7 ta' Ottubru, 2016 u jekk din il-Qorti jkollha tmur lura xahrejn allura l-atti spoljattivi kellu jigi pruvat lilha li sehhew mis-7 ta' Awissu, 2016 'il quddiem izda din il-prova ma tressqitx, *per conseguenza*, jirrizulta li l-element tal-*infra bimestre deduxisse* ma giex sodisfatt da parti tal-atturi fil-proceduri odjerni.

Pussess:

Illi mill-analizi suesposta, il-Qorti tqis ukoll li mill-provi mressqa quddiemha rrizulta li z-zmien massimu li l-atturi jistghu ragjonevolment ivantaw xi tip ta' pussess fuq ir-raba' in kwistjoni huwa dak ta' Mejju 2016 meta ghall-ahhar darba giet mahsuda l-ghalqa minnhom qabel ma Joseph Vella, il-konvenut, ha l-pussess tal-istess ghalqa u beda jaghmel diversi xoghlijiet fl-istess ghalqa. Kif gia nghad jirrizulta li dan kien lejn l-ahhar ta' Mejju, 2016 'il quddiem. Ma tressqet l-ebda prova fl-atti li b'xi

mod tevidenzja li wara Mejju 2016 l-atturi ezercitaw xi tip ta' pussess jew almenu mera detenzjoni tal-art in kwistjoni sakemm giet intavolata l-kawza odjerna.

Illi huwa wkoll dibattut bejn il-partijiet jekk appuntu l-konvenut dahalx fir-raba' in kwistjoni fl-ahhar ta' Mejju, 2016 sahansitra bil-kunsens u *buona volonta'* tal-istess attrici Carmen Vella li kienet infurmatu li ma kinitx behsiebha tibqa' tahdem l-istess raba'. Din il-Qorti tqis li mill-assjem tal-provi mressqa fl-atti b'mod partikolari mix-xhieda tal-istess konvenut Joseph Vella, ta' martu Antonia Vella kif ukoll ta' ohtha Maria Portelli, gie pruvat lilha sal-grad rikjest mil-ligi li qabel Mejju 2016 kien sehh ftehim verbali bejn Joseph Vella u l-attrici Carmen Vella li huwa kellu jiehu l-pussess tar-raba' in kwistjoni wara l-hasda ta' Mejju 2016 mill-attrici u fil-fatt hekk sar. Dan anki ghaliex skont il-pjan tal-qasma li kien qed jigi diskuss bejn l-eredi l-konvenut jidher li kien ser jigi assenjat appuntu din ir-raba' partikolari. Dan huwa emfasizzat mill-provi ampji mressqa dwar laqghat u konverzazzjonijiet li saru bejn l-attrici Carmen Vella u l-konvenut Joseph Vella fil-prezenza ta' martu Antonia Vella u ohtha Maria Portelli partikolarment fil-hanut tal-kafe tal-konvenuti fejn l-attrici kienet tmur ta' kuljum filghodu. Il-Qorti taghmel ukoll referenza ghall-provi li tressqu dwar incident u konverzazzjoni partikolari fejn sahansitra l-attrici hadet lill-konvenut Joseph Vella borza tal-lewz helu sabiex huwa jkun jista' jizra' l-istess fl-ghalqa in kwistjoni sabiex din terga' timtela' bis-sigar tal-frott (ara fost ohrajn ir-ritratt a fol. 221). Din il-Qorti ftit li xejn tista' temmen il-verzjoni tal-attrici li din hija gidba vvintata mill-konvenut u zewg xhieda (il-konvenut, martu u ohtha). Il-Qorti tqis li huwa ferm difficli, ghalkemm verament dawn it-tliet persuni

jigu minn xulxin, li b'xi mod dawn jistghu jivvintaw storja bhal din (li kieku ma sehhitx verament) u jibqghu jaqblu fuq id-dettalji taghha anki meta kontro-ezaminati b'mod estensiv.

Illi in vista ta' dak suespost il-Qorti tqis li l-verita' hi dik li xehdu dwarha l-konvenut, martu u ohtha u cioe' li kien hemm ftehim bejn l-attrici Carmen Vella u l-konvenut Joseph Vella li huwa jiehu l-pussess tar-raba' in kwistjoni cioe' il-habel ta' fuq wara l-ahhar hasda tant li l-attrici ghaddietlu l-lewz sabiex jizrahhom f'din ir-raba'. Il-Qorti tista' biss tissuponi li xi zmien wara li hadet din id-decizjoni l-attrici Carmen Vella ghal xi raguni mhux nota lill-Qorti ddispjaciha tad-decizjoni li hadet u sabiex tipprova tregga' lura d-decizjoni taghha ntavolat l-kawza ta' spoll odjern.

Spoliatum Fuisse:

Illi l-konkluzjoni ta' din il-Qorti dwar il-pussess twassalha wkoll ghal dan l-element u f'dan l-istadju l-Qorti taghmel referenza ghal decizjoni taghha stess fl-ismijiet Paul Portelli u Agnes Portelli vs. Emanuel Said deciza nhar il-5 ta' Frar, 2019 (91/2017JVC) fejn f'cirkostanzi simili fejn il-Qorti qieset li l-attur kien b'kunsens irrinunzja ghall-pussess tal-ghalqa ddikjarat kif isegwi:

'… Illi kif inghad fil-gurisprudenza hawn fuq ikkwotata sabiex tissussisti l-azzjoni ta' spoll irid ikun hemm l-ispoliatum fuisse u cioe' azzjoni maghmula bi vjolenza jew bil-mohbi.

Fil-ktieb tieghu ***Istituzioni di Diritto Civile,***[8] *l-awtur* ***Emidio Pacifici Mazzoni*** *ddefinixxa '... bi vjolenza' bhala '... qualunque atto arbitrario che per forza privata si compia contro la volonta dello spogliato.' Din id-definizzjoni giet diversi drabi adottata mill-Qrati taghna fosthom fil-kawza* ***Joseph Scerri -vs- Spiridione Falzon*** *fejn il-Qorti qieset spoll vjolenti bhala '...kwalsijasi att arbitrarju li jsir bil-forza privata kontra l-volonta' tal-ispoljat; u l-att ikun arbitrarju mhux biss meta jikkostitwixxi reat skont il-ligi, izda anki meta jigi kompjut arbitrarjament u kontra l-volonta' tal-possessur, b'mod li jista' jaghti lok ghall-azzjoni ta' danni kontra min ikun ghamel dak l-att ...'*

Illi dan l-element li l-azzjoni trid tkun maghmula bi vjolenza jew klandestinament cioe' bil-mohbi huwa nieqes u dan ghaliex kien l-attur innifsu li b'ittra tat-18 ta' Novembru 2016 informa lill-konvenut li kien sejjer jirrilaxxa l-pussess tal-art sal-15 ta' Awissu, 2017. Apparti minn hekk gie sufficjentement pruvat fl-atti li l-istess attur ha l-wicc wara ftehim mal-konvenut f'April, 2017 u konsegwentement ma jistax jitqies li zamm il-pussess tar-raba'. Dan qed jinghad ghaliex f'dawn ic-cirkustanzi meta l-konvenut Said, kif jixhed, dahal fl-ghalqa fis-Sajf tas-sena 2017 u konsegwentement f'Ottubru, 2017 harat ir-raba' in kwistjoni ma kkommetta l-ebda vjolenza u lanqas saret bil-mohbi ghaliex kien l-attur innifsu li ddikjara li sejjer jirrilaxxa l-pussess kemm bil-miktub kif ukoll bil-fomm bi ftehim mal-istess konvenut.'

L-istess argument japplika ghall-kaz odjern stante li gie ppruvat lil din il-Qorti li kienet l-istess attrici Carmen Vella li rrinunzjat ghall-pussess tal-habel raba' in kwistjoni meta hija cedietu lil Joseph Vella wara l-ahhar

[8] E. Pacifici Mazzoni, *Istituzioni di Diritto Civile*, Volume III (Firenze 1873).

hasda f'Mejju, 2016, ghaldaqstant ma jistax jinghad li l-azzjonijiet tal-konvenut Joseph Vella wara l-istess hasda saru b'mod klandestin jew vjolenti kif timponi l-ligi sabiex tirnexxi l-kawza ta' spoll.

Decizjoni

Ghaldaqstant ghar-ragunijiet kollha suesposti, din il-Qorti tghaddi sabiex taqta' w'tiddeciedi l-kawza odjerna billi filwaqt li tilqa' l-eccezzjonijiet kollha tal-konvenuti stante li ma gewx sodisfatti l-elementi kollha rikjesti mil-ligi sabiex tirnexxi kawza ta' spoll tghaddi sabiex tichad it-talbiet kollha odjerni bl-ispejjez kollha kontra l-atturi.

(ft.) Dr. Joanne Vella Cuschieri
Magistrat

(ft.) Maureen Xuereb
D/Registratur

Vera kopja

D/Registratur